

ModelBane Piger

et netblad, en hjemmeside og en
mailruppe

Bag enhver tilfreds
modeljernbane mand står en
tålmodig kvinde.
En mor, en søster, en
veninde, en kæreste, en
kone eller en datter

MBP netblad nr. 1, efterår 2001

ModelBane Piger, som du sidder med nu, er et nyt netblad. Et blad, som du hente fra Internettet og skriver ud på din printer.

Det er mit ønske at lave et blad, hvor pigerne bag modeljernbanemændene, kan udveksle deres erfaringer om modelbanebygning. Et blad, hvor I kan fortælle om jeres andel af det arbejde, der fører til modeljernbanens flotte udseende. Hvor I kan beskrive, hvordan I laver de små detaljer, måske går på rov i jeres sykurv efter materialer eller bruger køkkenmaskinerne på lidt utraditionel vis.

Kort sagt, et blad, hvor pigerne kan videregive deres erfaringer med modelbanebygning.

Dette første nummer vil komme til at indeholde mine intentioner med netbladet, hjemmesiden og mail-gruppen samt en beskrivelse af, hvilket indhold jeg regner med at bringe.

Merete Nærum-Pedersen

Netblad nr. 1. efterår 2001.

Hvorfor dette initiativ?	2
Netbladet	2
Mail-gruppen	3
Hjemmesiden	4
Sommerhygge	5
Havefest	5
Ved iskiosken	6
Årstidens materialer	7
Epokekørsel og modelbanelandskab	9

netbladet og hjemmesiden,
ModelBane Piger ,
redigeres af Merete Nærum-
Pedersen.
merete_np@hotmail.com

Ved alle indlæg angives navn på
forfatteren.

Hvorfor dette initiativ?

M Nærum-Pedersen

I august 2000 udstillede DMJK vores nye modulanlæg i Valbyhallen på med DMJU udstilling og senere var det med ved Nærum-banens jubilæumsudstilling i Lyngby Storcenter. Som medlem af DMJK, var jeg med ved begge disse lejligheder.

En del af publikum var kvinder, som fulgtes med deres ægtefælder. Til min overraskelse kom flere af dem over for at snakke med mig om hvordan de lavede det ene og det andet. Jeg fik bl.a. at vide at kødmaskinen, den gamle hånddrevne, var udmærket til at findele skumgummi til træernes kroner med. Til farvningen blev der brugt stoffarve, der er let at arbejde med og fås i mange grønne og brunlige farver.

Jeg blev dengang opmærksom på, at mange modelbaneanlæg er forsynet med træer og huse, som er lavet af kvindehænder. Et arbejde, som er lige så stort for kvinderne, som det ville være for mændene, hvis de selv laver det, men som kun sjældent overhovedet nævnes, når anlægget beundres

Efter udstillingen spekulerede jeg på, hvor mange kvinder, der i det skjulte er medbyggere på modelbanerne. Jeg har spekuleret på om man kunne samle dem i en klub, men kom til det resultat, at dette næppe ville være muligt på grund af den geografiske spredning og vist heller ikke var det jeg selv havde mest lyst til. Tanken var dog ikke til at slippe af med. Min næste ide blev at lave en folder, men hvad så bagefter?

Det er nu endt med at jeg er gået i gang med at lave et netblad, som kan hentes fra Internettet. Dette har så trukket en hjemmeside med sig. Der skal jo være et

sted at hente bladet fra. Det er endt med at jeg forsøger med dette netblad, en hjemmeside og en folder, til at gøre opmærksom på ModelBane Piger.

Netbladet.

M Nærum-Pedersen

Netbladet skulle gerne indeholde små og store artikler og indlæg om modelbanebygning. Artikler skrevet af modelbyggere, som gerne vil delagtiggøre os andre i deres arbejde og ideer.

Egentlig er det allervigtigste for mig, at få jer til at fortælle de gode ideer I har om hvordan tingene kan laves, hvilke smarte metoder I bruger til de forskellige ting, hvilke ting I laver og hvor I kigger efter materialerne.

Mænd bruger ofte træ, pap og maling. Det er materialer der ofte indgår i deres daglige arbejde. Kvinders bruger måske andre materialer i deres daglige arbejde, f.eks. stof eller tørrede krydderier. Måske giver det nye ideer til materialevalg ved bygning på modelbaneanlægget.

Skriv og fortæl om dine ideer og inspirer os andre.

Det kan være et ganske kort tip, måske med en skitse eller et foto. Nogle få linier, som du mailer til mig, så netop dine råd kan komme os andre til glæde.

Foto eller indlæg fra jeres modelbane vil være meget velkomne. Du har måske et ynglingssted på anlægget du vil vise frem og måske fortælle om. En morsom detalje, som kan inspirere til at lave nye detaljer på vores anlæg. Kort eller langt, tekst, skitse og/eller foto. Alt har interesse. Det nemmeste for mig er at få materialet som vedhæftede filer i rent tekstformat (txt) og billeder i jpg eller gif-format, men andre formater kan også bruges. Du er altid velkommen til at spørge om et bestemt format kan bruges ved at maile til mig. Skulle du ikke have mulighed for at scanne billederne, kan vi nok finde en løsning med postvæsenet, så jeg kan scanne billederne. Desværre er jeg ikke umiddelbart i stand til at læse de forskellige fotoformater og det er min PC heller ikke.

Alt materiale vil blive bragt med angivelse af indsenderens navn og mail-adresse. På denne måde får I mulighed for at stille uddybende spørgsmål til indsenderen.

Mail-gruppen.

M Nærum-Pedersen

For at styrke kontakten mellem de modelbaneinteresserede piger, oprettes en mail-gruppe. Melder man sig til denne, vil man modtage en mail når det nye nummer af netbladet lægges på nettet. Mailen vil blive sendt som gruppemail, hvilket betyder, at I samtidig får mail-adresserne på alle gruppens medlemmer.

Disse adresser bruges ikke til udsendelse af reklamer, hvilket I selvfølgelig heller ikke må bruge dem til. Videregivelse af adresserne må heller ikke finde sted.

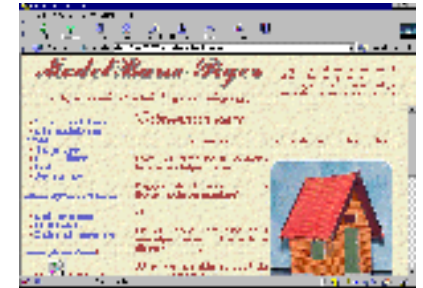
Hjemmesiden.

M Nærum-Pedersen

Hjemmesiden ModelBane Piger har et link, hvorfra man kan hente netbladet. Det bliver også mulighed for at tilmelde sig mailgruppen og indsende materiale af forskellig slags.

Hjemmesiden vil ikke komme til at vise netbladet. Materialet vil blive sat en del anderledes op og vil ikke blive helt det samme. Muligheder for at navigere rundt på en hjemmeside vil blive udnyttet til at give overblik og hurtig adgang til materialet.

Jeg vil samle tip og ideer fra tidligere numre af ModelBane Piger i et kartotek på hjemmesiden, hvor de bliver lette at slå op.

Også på hjemmesiden er jeg interesseret i at bringe materiale fra jer. Jeg har planer om et par faste emner:

Vores modelbane (omtalt ovenfor),

Min modelbanedrøm (hvor det er muligt at fortælle om, hvordan man ville bygge sin modelbane, hvis man helt selv kunne bestemme og ikke skulle tænke på, hvad det kostede),

Tip og ideer (omtalt tidligere),

Små miljøer (billeder eller kort tekst om et lille spændende område på modelbanen),

Link (til sider, om arbejdsmetoder, materialer og modelbaner),

Jeg søger (hvor du kan spørge om der er nogen af os andre, der har en god ide om.... Lige hvad du vil i forbindelse med modelbanen),

Svar og forslag fra "vi søger" vil også blive lagt ind.

Selvfølgelig har I også andre ideer. Kom frem med dem.

For at være nogenlunde realistisk, har jeg valgt at lave et nyt nummer af netbladet ca. hver 3. måned. Skulle der komme meget materiale, vil jeg gøre det oftere.

Hjemmesidens adresse bliver <http://husbyggeren.mobilixnet.dk>

Sommerhygge

M Nærum-Pedersen

et lille miljø på DMJK's udstillingsanlæg.

Til gruppen er brugt:
to ens figurer, drenge
en figur, let påklædt kvinde
tæppe
madkurv

Figureerne af de to drenge males ens, da de er tvillinger. Den ene har en slangebøsse gemt på ryggen, den anden en lyserød rose.

Kvindens, tvillingernes mor, males i en solbrændt kulør og tøjet males.

Tæppet er et stykke malet sølvpapir, der er klippet til i størrelse som et stort tæppe.

Madkurven er lavet af papir, og forsynet med en hank af kobbertråd. Efter kurven er malet er der lagt et par tallerkener, pailletter, og servietter af papir i den.

Hæggen i forgrunden er lavet af en strimmel skumgummi (se Den lille havemand: <http://husbyggeren.dk>).

Havefest

M Nærum-Pedersen

et lille miljø til modelbanen.

Til havefesten er brugt:
en grill med en pattegris på spyt
en havepavillon /telt
borde med duge af malet sølvpapir
stole af stiv ledning og listestykker
tallerkenstabel af pailletter
tjener

Til grillen laves en kasseformet bund af pap eller karton.

Bunden forsynes med ben af stiv ledning, metaltråd eller tynde trælisten. Ved grillens ender laves et stativ, der bærer spyddet. Grillen fyldes med "kul", der kan laves af groft salt, der males sort og senere dekoreres med askegrå områder eller orange-gule gløder. Grisen, der f.eks. kan fås i en pose med bondegårdsdyr, bores igennem med et tyndt bor eller en varm kødnål. Grisen males i en let "branket" farve, sortbrun yderst på benene og lidt lysere, lyserød nærmere ved det borede hul. Spyddet, der laves af metaltråd, stikkes gennem hullet i grisen, bøjes i den ene ende som håndtag til at dreje grisen under stegningen, og limes fast. Spyddet med grisen anbringes i stativet ved grillens ender.

En havepavillon kan laves af hvidt papir, der understøttes af et stykke metaltråd i hvert hjørne. Papiret kan stives af ved at give det en gang gennemsigtig, mat spray-lak.

Et par haveparasoller vil også kunne bruges. De laves af papir og limes på en rund træpind eller metaltråd. Foden laves af en stump styropor skåret ud som en klods eller kasse og malet.

<http://husbyggeren.mobilixnet.dk>

Ved iskiosken

Merete Nærum-Pedersen

et lille miljø på DMJK's anlæg.

Læs mere om miljøet på hjemmesiden:

Årstidens materialer.

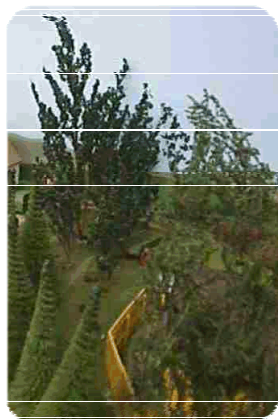
M Nærur-Pedersen

Vinterstandere
Smågrene og kviste
Kunstig julegran

I skrivende stund er der stadig blade på træerne, men efteråret og julen kommer hurtigt nærmere. Ok, der er endnu nogen tid til jul, men de første tegn er allerede dukket op i enkelte forretninger.

Vinterstandere.

Med efteråret kommer også den tid, hvor der kan hentes materialer til modelbanen i have eller naturen. Endnu står Skt. Hans urten med røde blomster, men det varer ikke længe før dens vinterstanderne skal hentes ind og hænges til tørre, så de senere kan blive til buske og træer på modelbanen. Skt. Hans urten er bl.a. velegnet til lave buskagtig beplantning som den kendes i områder omkring boligblokke, hvor man vil undgå for meget vedligeholdelse. På spor N og Z anlæg vil den nok passe bedre i størrelse som træer. Mange andre vinterstandere kan med held bruges som grundmateriale, når der skal laves træer, buske og småplanter til modelbanen.

For alle typer gælder at de skal hentes ind sent på efteråret eller om vinteren, gerne når frosten er kommet. Har du ikke vinterstandere i din have er det nu, du skal bede venner og bekendte om at få lov at hente fra deres haver, inden det hele havner i kompostbunken.

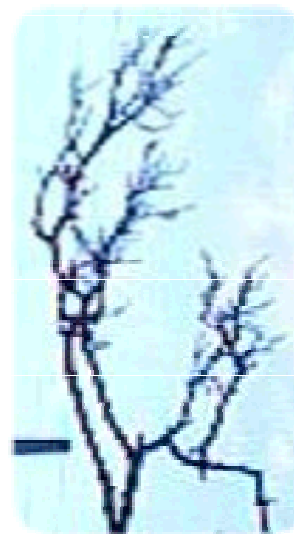
Det hele hænges til tørre på tørresnoren i en tør kælder eller lignende til det skal bruges. Pas på at det ikke bliver samlet i "buketter", der kan være svære at skille ad igen. Opbevar det evt. med avispapir mellem tynde lag af vinterstandere.

Se på træer i have og park samt i havebøger.

Det kan være en god ide at bruge tid på en bog om træer og buske, så man har indtryk af grundopbygninger af de virkelige planter, inden man bestemmer, hvilke typer vinterstandere, man vil samle ind.

Større træer har kraftige grene, der peger opad, og dog, mange af dem går nedad igen og har tydeligt over- og underside, kun de øverste grene går opad. Brug tid på at studere træerne. En tur i skover kan være dejlig på denne årstid, men det er næppe stedet, hvor man får mulighed for at se fritvoksende træer fra siden, som det er nødvendigt for at kunne lave modeller af dem. Store fritstående træer i en park giver ofte et bedre indtryk af træets opbygning. Til gengæld kan en skovtur give mulighed for at hjembringe mos og lav, som efter tørring kan sprayes med grøn maling.

Beskæring af hæk og buske.

Efteråret er det tidspunkt, hvor det er muligt at se grenene i buske, nu hvor bladene er væk. Hvis hæk eller buske skal beskæres, bør man se på om dens mindre grene har det rigtige udseende til at der kan laves træer af dem. Det kan umiddelbart se ud som om man bare skal have lidt grønt på en gren, så bliver den til et træ, men ofte vil man, når man står med grenen i hånden og "rejser den op" opdage at alle smågrene går til samme side og træet derfor ser ud, som om det står et sted, hvor det blæser meget.

Problemet er størst ved de store målestoksforhold. Laver man en stamme af en lidt tykkere gren, kan man lave sidegrenene af mindre grene med smågrene vendende nedad. Med lidt øvelse kan det komme til at se helt naturligt ud. Hvilke grene der er bedst, afhænger af, hvilke træer du vil lave. At de skal være ret tætte og med kort mellem de steder, hvor de deler

sig er nok det vigtigste.

Nå lige nu, er det vigtigste at få samlet de grene, der er mulighed for at få fat i og få dem tørret. Der går for øvrigt meget mere end man skulle forvente.

Burrer.

Burrer fra forskellige tidsel og lignende, kan bruges til stedsegrønne træer og buske. Husk at lægge en avis eller lignende under dem, når de tørrer, da de kan tabe en del frø under tørringen. Har man dem ikke i haven, kan man ofte købe dem i mindre portioner til juledekorationer og lignende.

Kunstig julegran.

Julen byder også på kunstige grangrene eller guirlande, der også kan bruges til at lave træer og buske af. Se beskrivelse hos Den lille havemand (<http://husbyggeren.dk>). Også små flaskerenser-grantræer fås lettes på dette tidspunkt. Vær opmærksom på mulighederne allerede nu, inden du gribes af julepanikken og glemmer modelbanen.

Vil man have et efterårslandskab på sin modelbane, er det en god ide at tage farvebilleder af træerne, nu hvor de står med efterårsfarverne. Det er altid rart, når man skal til at farve eller vælge materialerne til trækroneerne.

Når du har samlet materialer, skal de selvfølgelig også bruges, men hvordan og hvilke andre materialer skal der suppleres med?

Send beskrivelse af, hvordan du laver træer.

Du kan finde beskrivelser i forskellige modelbaneblade og bøger (se nedenfor og på hjemmesiden).

Allerbedst ville det dog være, hvis de der allerede har egne erfaringer med at lave træer og buske til modelbanen, vil sende beskrivelser og skitser m.m. til MpdelBane_Piger@hotmail.com eller bed om en postadresse, hvis der er ting der skal scannes, så vi andre kan få glæde af dine erfaringer.

Måske bruger du bestemte planter til de forskellige trætyper eller har andre gode råd. Husk at nævne, sporstørrelsen (Z, N, H0, 0 eller andet) du laver træer til eller højden målt i cm.

Det indsendte materiale vil så blive lagt ind under Tip & ideer på hjemmesiden hurtigst mulig, idet jeg håber at der så vil være nogle forslag lagt ind, når dine materialer er tørre og klar til brug.

Her kan du finde lidt vejledning.

Den lille havemand (<http://husbyggeren.dk>) har en liste over træ og busk højder på sin hjemmeside. På siden er der mulighed for at få regnet målene om til modelmål.

Samme sted findes beskrivelse af, hvordan man kan lave træer og buske af kunstig granguirlande.

Beskrivelser kan også findes i gamle numre af Signalposten, Lokomotivet og Banen (bl.a. årgang 2000 nr. 51).

Send din beskrivelse til ModelBane_Piger@hotmail.com

Epokekørsel og modelbanelandskab.

M Nærum-Pedersen

Jeg vil ikke blande mig i diskussionen om de forskellige epokers årstalsangivelser. Det er noget helt andet jeg har på sinde. Når man vælger hvilke epoke, man vil have tog fra, bør man lave et landskab, som passer til denne tidsperiode.

Det danske landskab og jernbanen.

For 200 år siden var der ingen jernbaner, men landet var der og landskabet var der. Bakker og dale, åer, enge og skove. Det var anderledes end i dag, men der er stadig tydelige spor fra istidens skabelse af det danske landskab.

Dette landskab kunne/burde være vores udgangspunkt, når vi bygger modeljernbane. Lad os se lidt på, hvilke konsekvenser det har haft for jernbanernes linieførelse.

Man har i meget høj grad lagt de første banestrækninger på steder, hvor underlaget var velegnet til det, og hvor det krævede mindst entreprenør-arbejde. Samtidig blev banen lagt så den dækkede de forskellige lodsejeres (grundejeres) ønsker. Betalte man nok, kunne man på banen så tæt på sin ejendom, som man ønskede. I en meget lang årrække var oprettelse af nye banestrækninger et privat anliggende, ofte dog ledet af sogneråd eller lignende.

Banelinien fulgte landskabets bugtninger, idet man så vidt muligt undgik for store stigninger og våde områder. På kort fra omkring 1900 vil man kunne se hvordan baneførelsen har været. Se samtidig på højdekurverne på kortet, de vil ofte kunne forklare en del af den valgte baneførelse.

Efterhånden udvikles teknikken og det bliver nemmere/billigere at skære toppen af de store bakker end at lægge sporene udenom dem. Tidligere undgik man sumpede områder, nu bygger man dæmninger igennem dem og lange broer i stedet for at køre langs åer og fjorde.

Et par eksempler:

Den nu nedlagte banen Ålborg-Hadsund-Randers, ligger på en lang strækning nedenfor den høje israndslinie, mellem skrænten og Lille Vildmose. En smal strimmel jord, der har været velegnet til at lægge den lille bane på. Hvad var formålet ned en bane på dette sted. Ganske sikkert transport af tørt, der blev gravet op i mosen og solgt i store dele af landet.

Sporene efter Den Midtsjællandske Jernbane ligger som en linie ned over Sjælland. Selv om banen kun blev brugt i kort tid og for længst er nedlagt, er sporene efter den tydelige, idet gennemskæring af bakker og banedæmninger stadig ses i det ellers kuperede område.

De to baner er bygget på hvert sit tidspunkt og med hvert sit formål. De er gode eksempler på, hvor forskelligt man har grebet planlægningen af baneførelsen an. I begge tilfælde har prisen spillet en stor rolle, men fra at skulle betale meget for at "flytte en masse jord" er man kommet til at bl.a. strækningens længde er afgørende for prisen. I stedet for sporene, der nåede ud til de større erhvervsforetagende, så varerne kun skulle køres en kort strækning i hestevogne, bruges nu lige spor, hvor togene suser af sted, og varerne transporteres til banen i lastbiler.

Landskab i model.

Når man har besluttet hvilken epoke tog man vil køre med, fremskaffes kort fra dette tidspunkt. Disse kan ofte lånes på biblioteket, hvor det også er muligt at finde bøger med beskrivelse og foto fra perioden. En del jernbanebøger viser gamle billeder og oplyser f.eks. mindste krumningsradius og stigning for banestrækningerne. Disse mål kan dog være svære at overholde på et lille anlæg, men prøv alligevel at regne dem om i det rigtige målestoksforhold.

Læg en plan for landskabet og derefter en plan for modeljernbanen. Derefter skal begge dele tilpasses de eksisterende skinner og lignende. Mål og beskrivelse på jernbanedæmninger og lignende kan også skaffes på biblioteket. En dæmning er en hel del bredere end de fleste forventer. Det er en almindelig vej for øvrigt også. Når man har fundet ud af, hvordan forholdene er/var i virkeligheden, er det nemmere at tilrette dette til ens egen bane.

Læs mere i:

Aage Aagesen: Geografiske Studier over jernbaner i Danmark
Dansk Model Jernbane Hobby 3 side 92 – 103 Torben Andersen
Signalposten 77 side 245, Bent Hansen om landskabsbygning

De viste fotografier af træer er alle taget på DMJK's spor 0 anlæg.

Hvordan laver du træer?

Skriv til **ModelBane Piger** og fortæl os andre det.

Har du tip og ideer du vil dele med andre eller små miljøer du vil vise os, eller andet du vil fortælle os andre om modeljernbane, modtager jeg det meget gerne. Det nemmeste er at du sender det som et vedhæftet Word-dokument sammen med en mail til modelbane_piger@hotmail.com. Har du billeder, du gerne vil have jeg scanner, kan du få min adresse ved at sende mig en mail til samme mail-adresse.

ModelBane Piger har en hjemmeside med adressen:

<http://husbyggeren.mobilixnet.dk>

e-mail: ModelBane_Piger@hotmail.com

Web-masters e-mail: merete_np@hotmail.com

